

Către: Ministerul Energiei

În atenția: dlui. Ministru Virgil Daniel Popescu

Referitor la: Măsura de investiții I.1 - Noi capacități de producere energie electrică din surse regenerabile din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) - Componenta C.6 Energie, Sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie eoliană și solară, cu sau fără instalații de stocare integrate, exceptate de la notificarea ajutorului de stat

Stimate domnule ministru,

AMCOR, în calitate de asociație profesională care reprezintă în România interesele firmelor de consultanță în management și de membru în cadrul UPLR, FEACO și ICMCI, vă transmitem această adresă la solicitarea membrilor Asociației Consultanților în Management din România (AMCOR) pe care îi reprezentăm pentru a vă solicita niște clarificări cu privire la Măsura de investiții I.1 - Noi capacități de producere energie electrică din surse regenerabile din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) - Componenta C.6 Energie, Sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie eoliană și solară, cu sau fără instalații de stocare integrate, exceptate de la notificarea ajutorului de stat.

1. Pentru transparența procedurii de evaluare, în Anexa 2.2 Grila de evaluare tehnico-economică a ofertelor, la criteriul 1. Quantum ajutor de stat solicitat pentru proiect din cheltuielile eligibile/ MW instalat de producție, solicităm să se reformuleze acordarea punctajului, prin specificarea concretă a valorilor pentru ajutorul de stat solicitat (Euro/MW) pentru care se acordă punctajul maxim, respectiv minim și introducerea unei formule de calcul pentru valorile intermediare. Astfel, fiecare solicitant își poate calcula singur punctajul pe care îl poate obține.
2. Vă rugăm să explicitați dacă se poate utiliza un teren amplasat în altă parte pentru investiție și montarea panourilor în cazurile în care de exemplu hala unei fabrici de este veche și nu suportă montarea de panouri fotovoltaice sau în cazul în care spațiul din curtea unei fabrici nu este suficient de mare pentru montarea unor panouri.
3. Propunem și o modificare legată de calendarul de depunere a cererilor, în sensul prelungirii acestuia. Având în vedere timpul de care au nevoie potențialii beneficiari pentru stabilirea fezabilității unui astfel de proiect, proiectării, elaborării documentației tehnice, pregătirii dosarului de ajutor de stat etc., considerăm că ar fi oportună prelungirea termenului limită până la data de 30 iunie 2022.
4. Solicităm ca și întreprinderile constituite în baza legii 1/2005 să facă parte din categoria solicitanților eligibili.
5. Având în vedere solicitările foarte mari venite din piață din partea potențialilor beneficiari, previzionăm epuizarea rapidă a fondurilor și vă rugăm să aveți în vedere suplimentarea fondurilor alocate până la 2 miliarde euro.
6. Vă rugăm să clarificați dacă terenul pe care se are în vedere să se implementeze investiția, trebuie să fie inclus în PUZ la depunerea proiectului sau nu sau va trebui îndeplinită condiția până la contractare/obținere Autorizație de construcție. Asta deoarece sunt foarte multe terenuri pentru care PUZ-ul nu include acest tip de investiții.
7. Vă rugăm să clarificați cum se vor efectua plățile/rambursările?
8. Vă rugăm să clarificați dacă persoanele nominalizate în UIP trebuie să fie angajați ai Solicitantului sau pot fi persoane din exterior în baza unor contracte de muncă etc, și dacă expertul tehnic trebuie să dețină o calificare/specializare în domeniul vizat de proiect?

9. Vă rugăm să clarificați dacă panourile pot fi achiziționate și din afara UE.
10. Vă rugăm explicitați care este punctajul minim, dacă există un punctaj minim.
11. La calculul valorii eligibile a proiectului se menționează faptul că în cazul centralelor mici între 0,4-1 MW, întreaga valoare a investiției este eligibilă? Vă rugăm să clarificați dacă este corectă interpretarea noastră.
12. Vă rugăm să clarificați dacă există condiții speciale/condiționări cu privire la localizarea investiției din punctul de vedere al zilelor înscrise/an și/sau dacă sunt zone exceptate.
13. Vă rugăm să clarificați care va fi procedura de vânzare a energiei obținute: se instalează un contor, se vinde pe OPCOM, cum se va face compensarea?
14. Ghidul solicitantului și PNRR prevăd:

Investițiile vor fi finalizate, respectiv instalare și conectare la rețea, inclusiv punerea în funcțiune până cel târziu la finalul trimestrului II 2024.

Propunem prelungirea termenului de punere în funcțiune a sistemelor: Termen limită de 30.06.2024 dezavantajează în mod clar proiectele eoliene. Termenul de livrare pentru turbinele eoliene este în prezent de aproximativ 10-16 luni de la semnarea unui contract cu un furnizor. Instalarea sistemelor poate dura între 8 și 18 luni în funcție de dimensiunea proiectului, ceea ce înseamnă că pentru astfel de proiecte nu mai este posibilă respectarea datei de punere în funcțiune de 30.06.2024. În plus, având în vedere regulile generale ale PNRR, acest termen scurt nu este necesar, deoarece PNRR permite, în general, finalizarea proiectelor până la sfârșitul anului 2026.

Propunere: Suntem conștienți că o prelungire a termenului de 30 iunie 2024 nu este posibilă în acest moment. Cu toate acestea, dorim să vă cerem să propuneți o prelungire a acestei perioade până la 31 decembrie 2025 în primele negocieri cu Comisia Europeană privind progresul PNRR.

15. Vă rugăm să clarificați dacă va exista un formular excel cu bugetul proiectului sau ne vom limita la structura prezentată în Anexa 1 la Ghidul Solicitantului măsura de investiții I.1.
16. Vă rugăm să clarificați dacă se va publica și un model de contract de finanțare.
17. Vă rugăm să clarificați dacă Analiza Cost Beneficiu se va încărca atât în format pdf cât și în format Excel.
18. Vă rugăm să clarificați conținutul analizei instituționale care este menționată în grila de verificare a conformității administrative a ofertelor.

Întrebări de clarificare Ghid PNRR RES

Clarificarea 1:

Mențiune Ghid:

Societățile (IMM și întreprinderi mari, inclusiv întreprinderi nou înființate) constituite în baza Legii nr.31/1990 privind societățile, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau constituite în conformitate cu legislația specifică din statul membru a cărei naționalitate o dețin, **care au ca activitate, între altele, producerea de energie electrică (în scopul comercializării sau consumului propriu în cadrul societății sau grupului de societăți)** corespunzătoare diviziunii 35: "Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat", clasa CAEN 3511 - Producția de energie electrică.

Mențiune PNRR - Energie:

Urmare a implementării unui cadru legislativ și de reglementare favorabil, se vor lansa scheme de sprijin de tip licitație pentru capacități suplimentare de energie din surse regenerabile (indiferent de sursa de finanțare), care să încurajeze cu precădere micii producători (IMM-uri), dar fără a exclude marii investitori, stimulând investițiile mai cu seamă în regiunile sub-exploatate din punct de vedere al capacității curente instalate, ai căror beneficiari vor fi selectați inclusiv pe baza unor proceduri de

AMCOR (Asociația Consultanților în Management din România)

Adresa: str. Avram Iancu, nr. 22, sector 2, București

Date de contact: office@amcor.ro, Tel. 021.311.51.75,

Fax 031.817.44.81, www.amcor.ro

ofertare concurențială.

Astfel, urmare a implementării acestei reforme, dar și a I1. - Noi capacități de producție de energie electrică din surse regenerabile, o capacitate suplimentară de cel puțin 3000 MW de energie din surse regenerabile (eoliană și solară) va fi pusă în funcțiune și racordată la rețea, până în Q2 2026, de la o valoare de bază de 4408 MW, până la ținta de 7408 MW (target).

Mențiune din grilă:

Utilizarea de către beneficiar, pentru consum propriu, a cel puțin 50% din volumul de energie electrică generat în cadrul proiectului

Având în vedere cele menționate anterior, schema de ajutor de stat favorizează proiectele de investiții adresate autoconsumului impunând ca criteriu de evaluare, utilizarea de către beneficiar, pentru consum propriu, a cel puțin 50% din volumul de energie electrică generat în cadrul proiectului. Astfel schema de ajutor de stat propusă nu mai respectă scopul I1 din PNRR aprobat și anume “o capacitate suplimentară de cel puțin 3000 MW de energie din surse regenerabile (eoliană și solară) va fi pusă în funcțiune și racordată la rețea [...]”

Recomandare:

Ținând cont de obiectivele din PNRR cu privire la Investiția I.1, considerăm că schema propusă trebuie să fie dedicată pentru instalarea de noi capacități de producție, care de obicei se realizează prin proiecte greenfield, în locații ideale din punct de vedere al producției energiei eoliene sau solare, unde autoconsumul este strict pentru funcționarea capacității respective, însă într-un procent nesemnificativ în comparație cu energia produsă. În acest sens propunem eliminarea din grila de evaluare a criteriului cu privire la autoconsum și introducerea unor criterii în baza cărora să se evalueze distinct proiectele care propun capacități de producere fără autoconsum semnificativ de cele care propun capacități de producție cu autoconsum, care sunt de regulă proiecte cu capacități instalate reduse, **de maxim 5 MWh.**

Suplimentar propunem în tabelul de la Secțiune I.6 alocarea distinctă a unei sume pentru investițiile destinate autoconsumului astfel încât șansele de succes ale investițiilor în noi capacități de producție energie din surse regenerabile în vedere injectării în SEN să fie afectate.

Clarificarea 2:

Având în vedere prevederile din PNRR - C6 - Energie cu privire la selecția proiectelor aferente Investiției I.1, respectiv:

Selecția se va face în funcție de următoarele criterii:

- **grad de maturitate proiecte (e.g., nivel de autorizare, etc.);**
- **locația proiectului, dispersia vs. capacități rețea – urmând a fi punctate cu punctaj mai ridicat proiectele care sunt instalate în locuri din rețea necongestionate;**
- **cuantum ajutor de stat solicitat din cheltuielile eligibile / MW instalat – urmărind o cât mai bună proporție în sensul că solicitantul, ținând cont de scăderea costurilor cu tehnologia, să acopere o mare sursă din investiție din fonduri proprii, astfel încât subvenția publică oferită per MW instalat să fie cea mai joasă și să se evite supracompensarea;**
- **dovada cofinanțării și eligibilitatea solicitantului conform regulilor de ajutor de stat;**
- **alte criterii de selecție în conformitate cu Ghidul tehnic „a nu prejudicia în mod semnificativ” (2021 / C58 / 01), în acest sens fiind relevantă evaluarea DNSH pentru acest tip de investiție (a se vedea anexa DNSH relevantă).**

Clarificare: Vă rugăm să aveți în vedere revizuirea Grilei de evaluare tehnico-economică pentru a reflecta criteriile menționate în PNRR aprobat. În grila propusă nu se face referire la gradul de maturitate al proiectelor și la locația proiectului.

Clarificarea 3:

Mențiune Ghid:

Pag.15: Solicitanții de ajutor de stat vor explica în cadrul Ofertei ce s-ar întâmpla în absența ajutorului de

stat și anume situația în care investițiile propuse prin proiect nu s-ar realiza, care este descrisă ca fiind scenariul contrafactual.

Mențiune Ghid:

Pag.36: Analiza financiară trebuie elaborată ținând cont de principiul incremental, respectiv de faptul că evaluarea impactului proiectului se realizează prin compararea a două scenarii:

➤ **Scenariul contrafactual - proiecția fluxurilor de numerar în situația realizării unei investiții identificate;**

➤ Scenariul cu proiect - proiecția fluxurilor de numerar în situația implementării prezentului proiect.

Clarificare: Vă rugăm să formulați o definiție unitară pentru scenariul contrafactual, având în vedere că acest termen este folosit și la capitolul legat de Valoarea maximă a finanțării nerambursabile cât și în cadrul Analizei financiare, însă cu înțelesuri diferite.

Clarificarea 4:

Conform informațiilor din cadrul PNRR = Componenta 6 - Energie, Investiția I.1 - Noi capacități de producție electrică din surse regenerabile, obiectivele acesteia vizează **instalarea de noi capacități de producere a energiei din surse regenerabile, printr-o licitație publică competitivă, neutră din punct de vedere tehnologic între diferite tehnologii (eoliană și solară)**. Proiectele trebuie să respecte anexele relevante ale Regulamentului delegat (UE) al Comisiei (C (2021) 2800/3), de completare a Regulamentului „taxonomiei” (UE) (2020/852).

De asemenea, Investiția I.5. - Asigurarea eficienței energetice în sectorul industrial, din cadrul PNRR - Componenta 6 - Energie, vizează creșterea eficienței energetice a industriei, cum ar fi reducerea consumului de energie, dezvoltarea sistemelor de digitalizare a măsurării consumului de energie și creșterea consumului din producția proprie de energie și energie termică.

*Clarificare: Având în vedere cele două tipuri de Investiții din cadrul PNRR și obiectivele clar definite pentru acestea, vă rugăm să aveți în vedere că evaluarea ofertelor din cadrul Investiției I.1, în baza unui criteriu specific ofertelor din cadrul Investiției I.5, respectiv **Utilizarea de către beneficiar, pentru consum propriu, a cel puțin 50% din volumul de energie electrică generat în cadrul proiectului, nu este conformă cu prevederile PNRR și creează confuzie în definirea tipurilor de proiecte finanțate prin cele două tipuri de Investiții din cadrul PNRR. Investițiile în instalarea de capacități de producție a energiei solare și eoliene în vederea autoconsumului sunt specifice I.5 și nu I.1 care se adresează noilor capacități de producție a energiei din surse regenerabile pentru a fi injectate în SEN.***

Clarificarea 5:

În cadrul Grilei de verificare a conformității administrative a ofertelor se menționează: Analiza instituțională a fost încărcată în platforma electronică? Pe de altă parte, în Ghidul specific și anexele la acesta nu menționează în ce constă Analiza instituțională.

Clarificare: vă rugăm să detaliați conținutul Analizei instituționale și să puneți la dispoziție un model de Analiză.

Clarificarea 6:

Pag. 11-12 din Ghid: Pentru evitarea riscurilor unor practici neconcurențiale (înțelegeri de cartel), valoarea ajutorului de stat solicitat pe MW instalat se va încadra în următoarele plafoane maxime:

- 650.000 Euro/MW pentru energia eoliană
- 425.000 Euro/MW pentru energia solară.

Clarificare: Vă rugăm să explicați în cadrul Ghidului dacă acest plafon se referă numai la capacitatea instalată a parcului sau se aplică și pentru capacitatea de stocare instalată. Astfel, pe exemplul dat pentru o centrală fotovoltaică de 10 MW, cu un cost unitar de 750.000 Euro/MW, calculul valorii maxime a finanțării din fonduri europene este valabil atât în cazul unei centrale de 10 MW fără capacități de stocare cât și în cazul unei centrale de 10MW cu capacitate de stocare, sau calculele ar trebui să fie diferite?

Clarificarea 7:

În cadrul Anexei nr. 2.1 - Grila de verificare a conformității administrative a ofertelor se menționează la secțiunea Eligibilitatea proiectului, pct. h „În cazul în care bunul este ipotecat se va prezenta un acord al creditorului ipotecar cu privire la realizarea proiectului de investiții”. În continuare, se precizează totuși că, în plus, „...imobilul (teren și/sau clădiri) sunt sau vor fi libere de sarcini în sensul în care nu există sau nu va exista niciun act sau fapt juridic care împiedică sau limitează, total sau partial, exercitarea unuia sau mai multor atribute ale dreptului de proprietate, astfel încât proprietarul să poată realiza activitățile proiectului”.

În Ghidul Solicitantului se menționează în secțiunea 2.2 - Eligibilitatea proiectului, la semnarea contractului de finanțare, cu privire la dovada deținerii dreptului de proprietate/concesiune/administrare/superficie pentru imobilele care fac obiectul proiectului, printre probele necesare, „extras de carte funciară care să probeze că imobilele (teren și/sau clădiri) vor fi libere de orice sarcini”.

Clarificare: Întrucât ipoteca reprezintă, conform dispozițiilor de drept civil, o sarcină care grevează un imobil, vă rugăm să corelați prevederile din cadrul Grilei de verificare a conformității administrative a ofertelor și al Ghidului Solicitantului. Având în vedere faptul că se permite ca imobilul să fie ipotecat, atât timp cât creditorul ipotecar își exprimă acordul cu privire la investiție, vă rugăm să eliminați cerința din Anexa nr. 2.1 „...imobilul (teren și/sau clădiri) sunt sau vor fi libere de sarcini ...”. De asemenea, vă rugăm să eliminați dintre probele solicitate în Ghidul Solicitantului „extras de carte funciară care să probeze că imobilele (teren și/sau clădiri) vor fi libere de orice sarcini” și să îl înlocuiți cu acordul creditorului ipotecar cu privire la realizarea proiectului de investiții.

Clarificarea 8

Ghidul solicitantului precizează, referitor la acțiunile finanțabile, anumite plafoane pentru capacitățile instalate, respectiv între 0,4 și 1 MW pentru instalații mici, între 1 și 25 MW pentru instalațiile eoliene și între 1 și 40 MW pentru instalații solare.

Clarificare:

Referitor la capacitatea instalată propusă de 25 MW eolian facem precizarea că, în cazul centralelor eoliene capacitatea minimă ideală pentru o stație de transformare de 110kV/33kV este de 50-60MVA. **Limitarea propusă la 25 MW a parcului eolian crește costul/MW instalat cu cel puțin 20% ceea ce face investiția nefezabilă. Propunem limitarea la 50 MW a capacității centralelor eoliene.**

Referitor la capacitatea instalată propusă de 40 MW solar, **propunem limitarea capacității la 50 MW.** Facem precizarea că aceasta este limita sub care această putere se poate aviza direct la distribuitorul local unde soluția de conectare este mai ieftină.

Clarificarea 9

Ghidul solicitantului prevede că activitățile proiectului nu vor fi începute înainte de transmiterea de către Ministerul Energiei a notificării de selectare a ofertei pentru finanțare către beneficiar, cu excepția obținerii terenurilor și lucrărilor pregătitoare, cum ar fi obținerea avizelor și autorizațiilor și realizarea studiilor de fezabilitate (și a studiilor tehnice stabilite de standarde și normative pentru pregătirea proiectului), care nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor.

Clarificare:

PNRR presupune respectarea unor termene strânse de implementare asumate prin negocierile cu Comisia Europeană.

Contextual, în acest moment piața panourilor solare și a turbinelor eoliene înregistrează o creștere fără precedent a prețurilor acestor echipamente și este de așteptat ca cererea pentru astfel de echipamente generată de numărul mare de proiecte ce vor fi realizate în spațiul economic european, să accelereze această creștere. Mai mult, oferta limitată de producție a acestui tip de echipamente va genera o creștere a termenelor de livrare, posibil și la peste 2 ani.

În contextul prezentat este indicat ca, în conformitate cu Regulamentul 651, activitățile proiectelor să poată

începe după depunerea ofertelor. În acest fel se reduce și riscul de nefinalizare a implementării proiectelor (mai ales cele care vizează capacități eoliene) până la finalul Q2–2024.

Clarificarea 10

Ghidul solicitantului prevede:

În ceea ce privește biodiversitatea și ecosistemele, solicitantul se va asigura că proiectul nu va fi implementat pe următoarele tipuri de terenuri:

- (i.) terenuri arabile și terenuri cultivate cu un nivel moderat până la ridicat de fertilitate a solului și biodiversitate sub pământ, astfel cum se menționează în studiul LUCAS al UE;
- (ii.) terenurile verzi cu o valoare recunoscută a biodiversității ridicate și terenurile care servesc drept habitat al speciilor pe cale de dispariție (floră și faună) enumerate pe Lista roșie europeană sau pe lista roșie a IUCN;
- (iii.) terenuri forestiere (acoperite sau nu de arbori), alte terenuri împădurite sau terenuri care sunt acoperite parțial sau integral sau destinate a fi acoperite de arbori, chiar și în cazul în care acești arbori nu au atins încă dimensiunea și acoperirea care urmează să fie clasificate ca păduri sau alte terenuri împădurite, astfel cum sunt definite în conformitate cu definiția FAO a pădurilor.

Clarificare:

Vă rugăm să descrieți în ghidul Solicitantului modalitatea prin care solicitantul se va asigura de îndeplinirea condițiilor menționate. Care sunt instituțiile abilitate cărora se pot adresa și ce documente pot dovedi respectarea acestor cerințe.

Clarificarea 11:

În Anexa nr. 2.1 Grila de verificare a conformității administrative a ofertelor se menționează: Solicitantul demonstrează capacitatea financiară pentru derularea proiectului - **Se probează prin bugetul aprobat al solicitantului care probează existența resurselor financiare necesare co-finanțării proiectului**

În Ghidul solicitantului, pag. 20-21 se menționează: Solicitantul demonstrează capacitate financiară pentru susținerea implementării proiectului: Solicitantul demonstrează capacitatea financiară pentru implementarea proiectului prin indicatorii de solvabilitate, respectiv prin raportul dintre Datorii totale și Capitaluri proprii care trebuie să fie mai mic de 7,5 în ultimul an financiar. Dacă solicitantul nu îndeplinește acest criteriu sau nu are un exercițiu financiar încheiat (este înființat în anul depunerii ofertei), **trebuie să prezinte la depunere o scrisoare de confort angajantă emisă de o instituție bancară privind asigurarea unui credit care să acopere toată suma necesară pentru cofinanțarea proiectului și cheltuielilor neeligibile ale proiectului.**

Clarificare: Vă rugăm să corelați informațiile din Grilă cu cele din Ghid astfel încât să se înțeleagă clar care sunt documentele pe care solicitantul trebuie să le prezinte pentru a dovedi capacitatea financiară pentru derularea proiectului. De asemenea, având în vedere că în cadrul apelului se vor depune oferte și nu cereri de finanțare, propunem ca denumirea de solicitant să fie înlocuită cu cea de ofertant.

Clarificarea 12:

Cu privire la modalitatea de evaluare a proiectelor propunem utilizarea unei aplicații care evaluează automat ofertele, pe modelul celei disponibile pe immrecover, aferente aplicațiilor pentru finanțările pentru companii în context COVID. Având în vedere criteriile 100% obiective din grila de evaluare, considerăm că aplicație poate calcula automat punctajul fiecărei aplicații și prezenta ierarhizarea acestora în funcție de bugetul disponibil în maxim 24 ore de la închiderea apelului. Astfel echipa de evaluatori poate evalua doar aplicațiile care s-au încadrat în bugetul disponibil, iar în situația în care anumite aplicații vor fi respinse se poate continua evaluarea cu proiectele aflate în lista de rezervă în ordinea descrescătoare a punctajului. Astfel se reduc semnificativ timpul și efortul necesare evaluării aplicațiilor și riscul de a exista întârzieri în contractarea și implementarea proiectelor finanțate.

Clarificarea 13:

Având în vedere prevederile ghidului specific aferent schemei de ajutor de stat notificată și exceptată, punctul 1.1 “ Investițiile vor fi finalizate, respectiv instalare și conectare la rețea, **inclusiv punerea în funcțiune până cel târziu la finalul trimestrului II 2024**” **vă rugăm clarificați care este documentul care va proba finalizarea investiției.** Precizăm că după finalizarea investiției, perioada de testare/efectuare a probelor și primirea certificatelor finale (punerea sub tensiune de probă a instalațiilor de utilizare) poate dura până la 24

luni, în cazuri deosebite.

Clarificarea 14:

Având în vedere că PNRR prin investiția I1 încurajează instalarea de noi capacități de producție energie din surse regenerabile și unul dintre criteriile de evaluare și acordare a punctajului se referă la autoconsum, vă rugăm să aveți în vedere că în capitolul 1.6 din ghidul specific să introduceți o alocare distinctă pentru proiectele care vizează și autoconsumul. Pe cale de consecință ar trebui incluse în documentație 2 grile de evaluare una aplicabilă pentru proiectele cu autoconsum și una aplicabilă proiectelor care vizează exclusiv producția de energie din SRE cu sau fără capacități de stocare instalate.

Clarificarea 15:

Având în vedere prevederile Ghidului cu privire la tipurile de solicitanți eligibili “IMM și întreprinderi mari, inclusiv nou înființate” vă rugăm să aveți în vedere în a include și categoria microîntreprinderilor. Pentru a veni în sprijinul acestei iterații, schema de ajutor de stat notificabilă face trimitere la **Recomandarea Comisiei – definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii din 6 mai 2003 (2003/361/EC)** pentru definirea întreprinderilor mici, mijlocii și întreprinderilor mari. Întreprinderile nou înființate pot fi microîntreprinderi dar microîntreprinderile care sunt deja înființate nu intră în această categorie, în condițiile în care în piață există astfel de actori cu proiecte mature care pot fi depuse la finanțare și să contribuie astfel la țintele asumate prin PNRR. Având în vedere termenul de finalizare Q2 2024 ar trebui încurajate proiectele mature.

Precizăm că Recomandarea Comisiei din 2003, în Anexă, stipulează la:

Art. 2. alin. 3 „**În cadrul categoriei IMM-urilor, o microîntreprindere este definită** drept o întreprindere care angajează mai puțin de 10 persoane și a cărei cifră de afaceri și/sau al cărei bilanț contabil anual nu depășește 2 milioane de euro.

Art. 8 1. Întreaga legislație comunitară și orice program comunitar care trebuie modificat sau adoptat și în care apare termenul de „IMM”, „microîntreprindere”, „întreprindere mică” sau „întreprindere mijlocie” sau orice alt termen similar va face trimitere la definiția cuprinsă în prezenta recomandare.

Mai mult, Legea 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, la Art. 4 precizează cum se clasifică întreprinderile mici și mijlocii, respectiv în microîntreprinderi. Întreprinderi mici și întreprinderi mijlocii.

Întreprinderile mici și mijlocii se clasifică, în funcție de numărul mediu anual de salariați și de cifra de afaceri anuală netă sau de activele totale pe care le dețin, în următoarele categorii:

- a) microîntreprinderi - au până la 9 salariați și realizează o cifră de afaceri anuală netă sau dețin active totale de până la 2 milioane euro, echivalent în lei;
- b) întreprinderi mici - au între 10 și 49 de salariați și realizează o cifră de afaceri anuală netă sau dețin active totale de până la 10 milioane euro, echivalent în lei;
- c) întreprinderi mijlocii - au între 50 și 249 de salariați și realizează o cifră de afaceri anuală netă de până la 50 milioane euro, echivalent în lei, sau dețin active totale care nu depășesc echivalentul în lei a 43 milioane euro.

Pentru claritate propunem următorul text: **Societățile (IMM (inclusiv microîntreprinderi), întreprinderi mari și întreprinderi nou înființate) constituite în baza Legii nr.31/1990 privind societățile, republicată, cu modificările și completările ulterioare.**

Clarificarea 16:

La p. 6-7, secțiunea 1.3.2, Activitățile finanțabile
[...]

Activități cu caracter general:

- Pregătirea proiectului (elaborarea **studiului de fezabilitate**, proiectului tehnic, documentației de atribuire, obținerea avizelor, autorizațiilor, acordului de mediu etc.);

[...]

Există o contradicție cu Anexa 4, unde se precizează că elaborarea studiului de fezabilitate este eligibilă doar dacă se face după comunicarea eligibilității proiectului. Însă această situație este imposibilă, având în vedere că studiul de fezabilitate se solicită în mod obligatoriu a fi depus odată cu cererea de finanțare (moment anterior

declarării eligibilității proiectului).

Această contradicție este sesizată și în alte secțiuni, respectiv:

Activități considerate eligibile	Activități considerate neeligibile
Pag. 7 (secțiunea 1.3.2)	
Pag. 11 - Principiul demarării lucrărilor întărește faptul că pregătirea proiectelor nu intră sub incidența acestui principiu	Pag. 21 - secțiunea de cheltuieli neeligibile menționează că aceste cheltuieli legate de pregătirea proiectului realizate de înainte de data comunicării eligibilității de către ME sunt neeligibile
Anexa 1a secțiunea 2.4 pct. 7 demararea lucrărilor Anexa 3.c - alte activități cu excepția lucrări pregătitoare proiectului	Anexa 4 - pag. 2 cheltuieli neeligibile, ultimul paragraf „.....realizate înainte de data comunicării eligibilității proiectului de către ME”
Anexa 4 - a se vedea tabelul de categorii cheltuieli (cheltuielile pentru proiectare și AT cu respectarea principiului demararea lucrărilor.	

Vă stăm cu plăcere la dispoziție pentru eventuale clarificări sau consultări cu privire la subiectele abordate mai sus.

Cu deosebită stimă,
 Petre Luigi LUICAN
 Președinte AMCOR

Verificat de către Comisia Profesională de Fonduri Europene (CPFE) a AMCOR.

Alin DUMITRU
 Coordonator CPFE AMCOR

